Ч. 245 (14.494). Львів, пятниця 30. жовтня 1936. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Редакція і адміністрація: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“. Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. В справі оголошень звертатися до Адміністрації. Ціна одного примірника 20 сот.

Листопад ---
місяць українських інвалідів!

Перший Листопад!

Радісний день, що засвідчив невміручість великого Українського Народу! Свято, котре само собою каже призадуматись над тим, що нам дав памятний ЛИСТОПАД 1918 РОКУ, що могла здобути Нація, а що втратила.

Не сміємо при цій нагоді забути тих втрат, що їх для Нації понесли наші борці, не сміємо забути тих, що для найвищого добра Нації терпіть ще нині і терпітимуть ціле життя.

НЕ СМІЄМО ЗАБУТИ НАШИХ ІНВАЛІДІВ!

За всяку ціну мусимо втишити терпіння блізн та ран українських інвалідів. Дві тисячі інвалідів лишила нам війна з 1918—1920 рр. і віддала їх в опіку Українського Т-ва Допомоги Інвалідам у Львові. На їхне дуже скромне забезпечення, опротезування та лікування треба понад 100.000 золотих річно.

Таку суму складає українське громадянство дотепер кожного майже року.

Пригадуємо наші потреби і цьогорічного листопада та віримо, що

НЕ ЗАБУДЕТЕ ПРО УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ.

ЛИСТОПАД — МІСЯЦЬ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ!

В тому місяці жертвуйте всі на допомогу Інвалідам!

Вступайте в члени Українського Товариства Допомоги Інвалідам!

Дохід з листопадових свят жертвуйте на Інвалідів!

Нехай надія на вас не заведе очікувань Інвалідів!

Українське Товариство Допомоги Інвалідам. — Львів, Потоцького 48.

На Лемківщині не може істнувати читальня „Просвіти“?

В селі Межиброд коло самого Сянока заложили селяни читальню „Просвіти“, яка дуже добре розвивалась. Це не подобалось сяніцьким москвофілам і вони так довго ходили до цього села та підбурювали своїх прихильників з чит. Качковського, аж вони напали в ночі в зимі 1934 р. на хату селянина, в якого приміщувалась чит. „Просвіти“ і побили тяжко його разом з дружиною. Після того поліція зробила донос до сяніцького староства і воно покарало ще нападеного, бо в стрісі хати найшла поліція ... Зате виновників нападу поліція не викрила. Після цього воєвідство розвязало читальню „Просвіти“ в Межиброді, а міністерство внутрішніх справ рішенням з дня 17. вересня ц. р. затвердило цю постанову. В мотивах свого рішення міністерство внутрішніх справ подало, що: 1) до читальні приходила шкільна молодь і 2) що читальню опанували особи, які викликували фермент між мешканцями Межиброду, що мають ріжні політичні і національні переконання. Тому кількома наворотами дійшло до бійки між населенням і до нападів на спокійних громадян. У таких умовинах дальше істнування читальні загрожувало безпеці, спокоєві і публичному ладові.

Ось-так москвофіли осягнули свою ціль і нині в Межиброді читальня Качковського не має вже конкурента. Читальню „Просвіти“ стрінула там така сама доля, як багато інших читалень „Просвіти“ на Лемківщині: їх позамикала влада, бо вони невигідні для „регіональної політики“ на Лемківщині.

Нові члени уряду УССР.

(ВУ) На основі постанови про утворення нових нар. комісаріятів при уряді УССР, до нього увійшов Микита Алексеев (як нар. комісар легкого промислу), Лев Николаевський (харчевий промисл), Василь Кузьменко (лісовий промисл) і В. Крих (совхози).

РОЗДАЮТЬ ХРИЗАНТЕМИ...

(ВУ) При металюргічному заведенні ім. Кірова у м. Сталіні повстала одна з найбільших українських оранжерій; як повідомляють „Вісти“ з 16. ц. м., в день революції роздасть вона родинам робітників 5.000 хризантем.

Бій у Ґібральтарському проливі?

ТАНЖЕР, 29. 10. ПАТ. Вчора від год. 10. до 20. чути було сильну канонаду зі Севти або Альхесірасу.

СТЯГАЮТЬ РЕШТКИ СИЛ.

КОРДОВА, 29. 10. ПАТ. Як повідомляє тутешнє радіо, през. Азаня підписав декрет, яким покликує новий військовий контингент.

КОМУНІКАТИ НАЦІОНАЛЬНОГО КОМАНДУВАННЯ.

ТЕНЕРІФА, 29. 10. ПАТ. Як повідомляє радіо, ген. Франко зажадав ультимативно, щоб Мадрид піддався.

ТЕНЕРІФА, 29. 10. ПАТ. Радіокомунікат повідомляє в год. 23.30, що ген. Варела проголосив відозву до населення Мадриду, обіцюючи дарувати життя усім, що покинуть червоні війська і перейдуть до національних.

САЛЯМАНКА, 29. 10. ПАТ. На північному фронті, на відтинку Алькабієре, нац. війська відбили ворожий наступ, на відтинку 7. дивізії дальше машерують на Ескуріяль, займаючи дуже важні стратегічні позиції; на південному відтинку заняли села Батрес і Ель Алямо; на фронті Ґвадалахари розбили ворожі сили, що там концентрувалися: 100 червоних полягло, чимало воєнних матеріялів попало в руки нац. військ. Нац. летуни збомбардували летунський майдан у Льос Альказарес (пров. Картахена), викликуючи великі пожежі.

ЛЯ КОРУНЯ, 29. 10. ПАТ. Радіо подає, що ген. Варела заняв село Торрехон де ля Казальда. Нац. летуни бомбардували шляхи Валенсія—Мадрид і Таранкон—Окана, як і бічні дороги, щоб перервати довіз харчів до Мадриду та касарні у столиці.

На основі розпорядку губернатора Валенсії розстрілюватимуть усіх зловлених на грабіжі; цим способом сподіються покінчити з анархією в місті.

ЛЯ КОРУНЯ, 29. 10. ПАТ. Радіо повідомляє: Ескадри нац. трьохмоторових літаків кружляли вчора над Мадридом та наробили чимало шкоди, бомбардуючи відтинок Монторо на південному фронті. Один з вождів оборони Мадриду, полк. Льопез, згинув.

БОМБАРДУЮТЬ.

МАДРИД, 29. 10. ПАТ. Ескадра червоних літаків бомбардувала м. Касерес, де знищено 5 великих 3-моторових бомбових літаків та на гангари в Таблада, де нац. війська монтують свої літаки.

Вже появився I. том повісти ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ

АПОСТОЛ ЧЕРНІ

Сторінок 199, ф. 8°.

Ціна 2.50 зол., з пересилкою 3 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла“: Львів, Ринок 10.

Представники „сполеченьства рускеґо“.

Львів, 29. жовтня 1936.

Перед нами летючка: 8 сторінок формату книжкової вісімки, на наголовній сторінці буквально такий напис: „На правах рейкопісу. До сполеченьства польскего. Ліст отварти в справе „Дому Народнего“ ве Львове. Накладем Рускей Селяньскей Організаціі ве Львове“. Сам текст — це протестаційна відозва проти введення українців до тимчасової управи Народнього Дому, з жалями і претенсіями, що „русинам“ сталася кривда. Спосіб писання наших москвофілів, зокрема спосіб, в який вони представляють історію „Народнього Дому“ у Львові та своє „виключне право“ до тієї установи (читай: до дикої експльоатації маєтку „Народнього Дому“ на цілі, які з народньою культурою та з культурою взагалі, не мають нічого спільного) — нам давно відомий: відоме крутійство, жонглерство термінами національної номенклятури та подивугідна сполука недолимських чорносотенних „наукових“ теорій Фльорінського й Погодіна з польським ультральоялізмом і теоріями племінного регіоналізму, як засобом польської національної політики. І крізь усе це червоною ниткою завжди веться дика, необуздана ненависть супроти всього українського. Все те вірно збережене й у летючці, про яку тепер мова. Колиж взагалі про неї згадуємо, то на те, щоб вписати ще одну позицію до довгого реєстру подвигів галицького москвофільства, як документ, що може колись поцікавить будучого історика дивоглядів життя нашої бідної країни у першій половині XX-го століття.

У вступі летючка пояснює свою появу: „зрозуміле порушення“, що його викликало рішення влади ввести до нової управи Нар. Дому у Львові українців. Автори бідкають, що без позитивного наслідку осталась „низка протестів і меморіялів“, які „вияснювали та мотивували правно-історичними даними виключне право русинів до тієї руської станиці“. Тому підписані руські товариства й організації, „як представники руського громадянства“, звертаються отим отвертим листом до польського громадянства за підтримкою їхніх „слушних претенсій“. Після того йде згадка про початки Народнього Дому, про його здвигнення наслідком „великої жертвенности руського громадянства“ і про те, як то Народній Дім „розвинув широку наукову освітню і суспільну діяльність, стаючи осередком руського національного життя“. Ось тут уперше наш читач, що орієнтується у справі трохи краще від адресатів москвофільської летючки, напевне закличе: Яка це була „наукова, освітня й суспільна“ діяльність, який це був „осередок“ та якого і чийого „національного“ життя?! Чи тою діяльністю був сухітничий „Вестнік Народного Дома“, чи втримування бурси і видача стипендій з метою виховувати людей, відірваних від життя, народу і науки, — при чому, на щастя, життя показалось і тут сильніше від анахроністів і тільки дрібну частинку вихованків залишило (і залишає) під впливом вихователів?!

Далі читаємо в тому отвертому листі буквально таке: „...Заздрим оком на розвиток Товариства та зокрема на його маєток гляділа зроджена в останніх десятиліттях минулого століття українська партія. Щоби привласнити собі маєток Товариства, вона почала робити заходи щодо віддачі їй у посідання маєтку „Народнього

Дому"... Але — читаємо там далі — навіть австрійські власти, „хоч дбайливо підтримували українську партію" (автор летючки мав мабуть на увазі угоду Анджея Потоцького з москвофілами та всю носторійну москвофільську політику справжніх правителів у Галичині — польських ендеків), не хотіли допускатися такої яскравої несправедливости супроти русинів і тільки восинний хаос допоміг українцям загарбати „Народній Дім". Потім є мова про відомий рекурс „Общества Інститут Народной Дом" і про стан комісаричної провізорії за польських часів. Тут летючка признає, що „державними комісарями влада іменувала русинів", але — забуваючи про те — трохи дальше стверджує, що „провізорія коштувала Народній Дім сотні соток тисяч золотих довгів". Характеристичною для „джентельменства" авторів тієї летючки подробицею є покликування себе на авторитет... пок. мін. Б. Перацького: автори летючки знаменито здають собі справу, що тут ніяка полеміка від українців їм не грозить, бо носторійною є надзвичайна вразливість пресової цензури, щоб ми ні словом не згадували про те, звідки взялися у покійного міністра **первісні** симпатії для галицького москвофільства. Підкреслюємо слово „первісні" тому, бо при кінці свого життя пок. мін. Перацький теж почав переходити еволюцію своїх поглядів на вагу української проблеми та польську національну політику: коли він відвідав Митрополита Шептицького та казав про конечність відпружити атмосферу польсько-українських відносин, то безумовно був би дійшов до того льогічного висновку, що порозумівається з українцями та підтримувати москвофілів — річ абсолютно неможлива.

З кінцевої частини летючки беремо такі аргументаційні квітки: „...До тимчасової управи введено українців, які у фундуванні маєтку Товариства участи не брали, ніколи його членами не були і згідно з буквою та духом статуту бути ними не могли... **Український табор у своїй національній абнегації** зайшов так далеко, що вирікся навіть свого національного імени, яке признав образою. Це його річ, але нашою річчю є спитати, чи не ображує національних почувань того табору висувати претенсії до майна „Народнього Дому", коли ідея, яка присвічувала фундаторам та основникам того Товариства, українцям чужа, а сам прикметник „рускі", що його має у своїй назві „Народній Дім", ображує їх національні почування..."

Скільки дурниць і нісенітниць! „Українці не були фундаторами Народнього Дому, тільки русини". — чи може краще булоб сформулувати цю справу трошки інакше: фундатором „Народнього Дому" був той сам нарід, який жив у Галичині і досі живе, який був і є, та який в розумінні своєї національної особовости пішов уперед — позаду залишивши лише гурток претендентів до майна „Народнього Дому". Який абсурд казати, що українці вважають термін „руський" образою для себе: народу українського його колишня історична назва не може ображувати (чи французів ображує назва „франків", німців назви ріжних германських племен, або поляків термін „лехіти"?!), — ображує його тільки зловживання тією історичною, вживаною давніше назвою для актуальних політичних цілей та надавання тій назві зовсім фальшивого змісту. Яке жалке видовище робить з себе невеличка група, яка відстала у процесі національного освідомлення чи явно перейшла до чужого — російського національного табору, коли вона стає на котурни та всій українській нації закидує „національну абнегацію", заперечуючи взагалі істнування української нації! Як можна поважно трактувати людей, які сьогодні, у 30-их рр. XX-го століття, повторяють за старорежімними російськими реакціонерами чи нечисленними польськими ендеками (бо більшість польських націоналістів теж цих дурниць уже не повторює), що істнує тільки „українська партія", як „твір останніх десятиліть минулого століття"!! Чи можна більш дискредитувати себе, як претендента взагалі до якоїнебудь культурної станиці, коли виступається на прилюдному форумі з такими національно-політичними „науковими" теоріями?!

І хто саме виступає з ними? Маємо під летючкою шість підписів: 1) „Руска Селянска Організація", 2) Ставропигійский Інститут, 3) Галицко-Руска Матиця, 4) Т-во ім. Качковского, 5) Ревізійний Союз Руских Кооператив і 6) „Руский Рольничий Союз". Із тих 6-ти установ та організацій — РСО є політичним зборищем галицьких москвофілів, що признають офіціяльно платформу „єдінаво русскаво народа", значить, створюють фікцію російського автохтонного населення в Галичині; виступають під трьохколірним російським стягом, уладжують „Дні Русской Культури", гльорифікують усе, що московське та — мимоходом кажучи — славлять реформи Сталіна, як пробудника нової **національної** Росії. Ставропигійський Інститут та о-во ім. Качковського ледви клигають, — зокрема про стан о-ва ім. Качковського була у нас недавно стаття, оперта на даних самих москвофілів. Шумно зване „науково-літературне" товариство „Галицко-Руска Матиця" — це взагалі фікція; нічого не робить, ніякої ані літературної ані наукової діяльности не веде, ніякого впливу на літературно-наукове життя краю (знову не сварімся за назву!) не має. Стан „Ревізійного Союзу Руских Кооператив" загально відомий і мабуть єдиною дошкою рятунку частини його кооперативних клітин — мерщій приступити до РСУК. А т. зв. „Рольничій Союз" — находиться у стані ліквідації і його домівка стоїть замкнена на колодку. Але найважніше те, що з підписаних 6-ти „фірм" — три мають свої домівки у Народньому Домі і залягають від непамятних часів з комірним: справа власности Народнього Дому — це просто справа їхнього даху над головою! Остання квіточка між підписаними є організація, якої головою є один із трьох членів теперішньої тимчасової управи Народнього Дому: це чудовий приклад льояльности, з якою та людина рішилась піти до спільної управи для рятування решток майна, розтраченого досі „русинами"...

Замкнули українцям доступ до адвокатури.

Трирічна судова практика для адвокатських аплікантів — новим ударом для нашої молоді.

Хоч ради поодиноких адвокатських палат і організацій адвокатських аплікантів зголосили засадничі поправки до проектованої зміни закону про устрій адвокатури, спеціяльна комісія Начальної Ради Адвокатів у Варшаві відкинула всі поправки і приняла первісний текст проекту новелі. Отже згідно з текстом проекту новелі адвокатські апліканти, які є вписані на листу адвокатів по 1. липні 1936 р. мусітимуть відбути трирічну практику в суді. По оголошенні зноволізованого закону про устрій адвокатів викреслять адвокатських аплікантів, вписаних по 1. липні ц. р., по трьох місяцях від дати, від якої обовязуватиме новий закон. Практику від 1. липня ц. р. зачислять адвокатському аплікантові по закінченні судової практики.

Насувається мимохіть питання, як виглядатиме адвокатура, коли молоді адепти адвокатури примушені будуть аж 3 роки практикувати в суді? Щоб на це питання відповісти „сіне іра", слід памятати ось що: Звання адвоката дуже тяжке і відповідальне. Вимагає від нього дійсно всестороннього знання і то не лише теоретичного знання законів, але ще більше, як практично прикласти їх постанови до щоденних заплутаних випадків з життя. Адвокат мусить теж добре знати інші ділянки людського знання. Адвокат перший підготовляє справу і щойно описаний устійнений ним фактичний стан є основою судового процесу. Отже праця адвоката є тією основою, на якій спирається дальший хід справи в судді або якогонебудь іншого референта у скарбовому чи адміністраційному уряді. Коли адвокат добре збере інформації і дасть сильну основу, вислід справи буде корисний; коли ні — програна висить мов меч Дамокля. Поладнання цих перших початкових, але зате основних чинностей справи, зложення їх в одну льогічну цілість, це окреме мистецтво фаху, якого роками слід учитися практично. Стрічаючись постійно з клієнтом, адвокат пізнає його психіку, приловлюючи його не раз і не два, але сотні разів на свідомій або несвідомій неправді. З призбираного — з тяжким трудом — фактичного матеріялу адвокат мусить вибрати правдивий стан як зерно з полови. Цього практичного знання не придбає собі зовсім адвокатський аплікант підчас своєї трилітньої практики в суді. Чому? Бо діяльність адвокатського апліканта в суді зводиться здебільша до механічного протоколування. Він не веде самостійно розправ, не видає присудів і до того від такого адвокатського апліканта вимагають зовсім іншого підходу до всіх засадничих справ. Словом наставлення і праця судді та праця адвоката — це два окремі світи. Отже праця адвокатського апліканта в суді є механічна. В судівництві не було і мабуть швидко не буде — бодай у нас — такого ідеального стану, щоб було до волі канцелярійних сил, які протоколували б при розправах та полагоджували канцелярійні справи. Крім того кожний суддя волить мати протоколянта юриста, ніж канцеліста-службовика. Відомо теж, що при механічнім протоколуванні не можна багато навчитися. При такій механічній 8—10 годинній праці денно адвокатський протоколянт не зможе звернути уваги на якунебудь цікавішу юридичну проблему, що виринe підчас розправи. По розправі мусить він „викінчити" протоколи, а це знову механічна праця. До того втома і голод (бо трирічна практика буде безплатна) [illegible] не захопить такого молодого правника, щоб вечором по праці передумав основно денні проблеми. Колиж такий практикант не буде практикувати, лише полагоджувати пошту, себто буде конролювати чи позви вийшли до компетентного суду, чи всі судові оплати додержані та буде визначувати речинці нової розправи і т. д., певно багато не скористає в суді. Правда, [illegible] справи адвокат теж повинен знати, але вони є маленькою частинкою його практики. До [illegible] на їх вивчення вистане адвокатському аплікантові зовсім добре 6 місяців, а вже найбільше [illegible] рік. І тому австрійський закон про адвокатуру знав лише один рік обовязкової практики в суді.

Зате потрібне знання придбає аплікант [illegible] йно в адвокатській канцелярії і це знання треба вивчати довший час. За два роки, як цього [illegible] проект новелі, рішуче не можна опанувати [illegible] жкого знання. Невже автори проекту новелі [illegible] чуть, щоб до адвокатури приходили не повновартісні адепти, але полатайки, які будуть [illegible] шовати „шімлями" і складніших справ не [illegible] шать? Якщо в суді можна було би придбати основне знання для адвоката, тоді найздібніші судді, які переходять до адвокатури повинні бути світочами між адвокатами. А [illegible] життева практика виказує зовсім щось протилежнього і такі судді є людьми пересічними адвокатами.

Коли взяти ще під увагу, що високі судові оплати, „хожденія по мукам" до комор[illegible] при стяганні належитостей відстрашили громадян від доходження навіть найслушніших [illegible] них справ у суді, новеля буде новим ударом для адвокатів. Буде ударом тому, що громадяни [illegible] дуть до адвоката за порадою лише з важними і складними справами. Добре як такий клієнт знайде адвоката з великим життевим досвідом, але що буде як натрапить на молодого адвоката, який не мав змоги довшою практикою в адвокатській канцелярії придбати собі відповідного знання? А далі: адвокат не веде [illegible] дових справ. Ні! Правні поради в адміністраційних та скарбово-податкових справах при [illegible] вищій етатизації господарського життя є [illegible] дуже важною ділянкою праці в адвоката. [illegible] жаль з ними адвокатський аплікант зустрічається в суді лише вряди-годи. Чи не краще було би так трирічну практику поділити, щоб адвокатський аплікант відбував по році свою практику в суді, скарбовій палаті та адміністраційних урядах? Користь з такої практики була б ще тоді, як би такий адвокатський аплікант [illegible] палагодував у суді, у скарбовій палаті чи в адміністраційнім уряді складні справи і його [illegible] заставляли взагалі до механічної праці.

Вкінці найважніша справа. Три роки безплатної праці на те лише, щоб у перспективі [illegible] голодовий заробіток, збільшить не лише [illegible] безробітньої інтелігенції, але що більше [illegible] руйнує тисячі бідних правників. Так. Цієї [illegible] леми не вільно легковажити, якщо не [illegible] молодіж, в силі віку людей доводити до [illegible] розпуки. На безплатну трирічну практику [illegible] жуть дозволити собі лише сини багатих [illegible]

ків. Біднїші правники, які і так підчас своїх університетських студій постійним недоїданням виснажили свій організм, не зможуть ще три роки животіти, щоб не заломитися і не знеохотитися. І подумати тільки, ці молоді люди і до того в силі віку, мають по скінченні своїх студій стати білими невільниками три роки. Невже духова депресія та виснажений організм заохотять молодих адептів адвокатури основно попрацювати над собою? Напевно ні!

Ця новеля вдарить найболючіше по правниках українцях, які рішуче не зможуть прожити три роки безплатно в місті. Хоч які погані відносини в адвокатурі і треба теж було нашим аплікантам працювати безплатно, але такий аплікант-українець дістав харч і помешкання в адвоката. Тепер ця сумна дійсність буде ще прикрішою, бо новеля фактично замикає доступ до адвокатури безробітним українським правникам. Абстрагуючи від того, що голі буде прожити такому бідоласі українцеві три роки на безплатній практиці, ще важче взагалі буде дістатися до суду при нинішній політиці в судівництві супроти українців.

Відштовхуючи ось так сотні молодих правників від адвокатури, себто від самостійних — у майбутньому — варстатів праці, прийде до дальшого загострення міжнаціональних відносин на українських землях у Польщі. Але проєкт не став ще законом і тому міродатні чинники повинні його відкинути, бо він не вплине на покращання відносин в адвокатурі та загострить і так заплутані вже до краю національні відносини на українських землях.

М-р Ф. Д.

—o—

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

в перші роковини смерти бл. п.

Дир. МИКОЛИ МОРОЗА

відбудеться в св. Успенській церкві (Волоській) дня 31. X. 1936 в год. 9-ій рано на яке запрошує родину приятелів, знайомих, товаришів праці учеників і учениці

ДРУЖИНА І ДОНЬКИ.

ЗА ЗЕМЛЮ БАТЬКІВЩИНИ.

Реферат, виголошений на протестаційних зборах українського Львова дня 15. ц. м.

Система господарювання польської шляхти довела до закріпощення українських в добі княжій свобідних селян і перемінила їх на панщинних рабів, які **впродовж двацяти поколінь** збогачували земельних власників даремною працею на розлогих ланах дворів.

Коли на **заході** Европи февдальні відносини в царині землеволодіння довели до витворення хлібороба-комірника, обовязаного платити данину в користь земельного пана, в Польщі з огляду на характер господарки земельних власників — **господарки фільварочної**, довели вони до витворення **хлібороба-панщинника, обовязаного до примусових робіт на панській землі.**

Коли земельний пан, дбаючи про ренту піклувався розвитком **селянського чиншового господарства**, то фільварочний пан **заінтересований** був, ведучи власне господарство, **в якнайбільшій експльоатації робочих сил села. Село попало в панську неволю, кріпацтво і примусові роботи.**

Одначе селян закріпощено в Польщі силою факту. Небавком найшло воно правне обгрунтування в конституціях шляхотського сойму. Заборону свобідного переселювання селян з місця на місце усанкціонували конституції з 1496, 1504. і 1514. р. Конституціями з років 1520—1530 наложено на селянство обовязок примусових робіт-панщини — на річ фільваркових панів. Вкінці в році 1543. позбавлено селян усіх прав вільної людини. **Селянство стало робочим інвентарем, додатком до фільварочної господарки.**

Маючи даремну робочу силу, земельні власники розвинули широку продукцію сільсько-господарських плодів, які сплавлювані Вислою до Гданська, йшли у світ, збогачуючи фільварочних панів. Ріс добробут польської великовласницької верстви, скріплювалася культура, якої посередніми меценатами були панщинні раби, на наших землях українські селяни.

Як виглядало виконування прав земельних панів у добі кріпацтва і панщини знаємо з історії. Жахливі картини неволі описували чужі подорожники як Пачінелі і Боплян. Осудив польських фільварочних панів польський проповідник Петро Скарга.

Крівавий піт виснажливого труду всяк у землю великої власности, піт селянства в тім на нашій Батьківщині українського селянства. Чиж і піт цей нічого не говорить і до нічого не зобовязує?

•

Після втрати державности Польщі не перервалися дальші затії земельних власників супроти селян.

Гуманні реформи Марії Тереси (1775) і широко закроєне законодавство Йосифа II., що мали на меті злагіднити долю закріпощеного панщинного селянства, стрінулися з відпором польських земельних власників на нашій Батьківщині. Панщина не тільки не зменшувалася, але зростала.

Колиж надвірним декретом з 2. квітня 1787. р. створили т. зв. рустикальний земельний фонд, як ненарушну основу селянського стану посідання з дня 1. XI. 1786. р., найшлися у земельних панів достаточні засоби, щоб позбуватись українських селян з селянської землі, яку прилучували всупереч заборонї до домінікального земельного фонду, себто до двірських маєтків.

Між тими засобами вславлені є мандаторські методи витворювання по селах буком т. зв. пусток, себто господарств покинених селянами, які перед знущаннями втікали у світ за очі. У праці о. д-ра Т. Войнаровського вияснено нам справу, як проганяли селян із дворів. В роках 1787—1834. займали двори з рустикального фонду Східної Галичини майже 800.000 катастральних моргів землі. Селянські займанщини для дворів не спиняються з роком 1834, йдуть вони аж до увласнення селян до 1848. року...

Усування селян з землі не йшло легко! По селах йдуть бунти! Їх стараються двори представити як „опришництво"-бандитизм, хоч підложжа цих бунтів нічого спільного з бандитизмом не мало. Був це відрух розпуки проти безправства, відрух хоч невдячний, та проте вічно живий обезсмертнений в людових оповіданнях-легендах. Навіть польські дослідники розвитку аграрних відносин на Сході не заперечують, що т. зв. опришництво зродилося із змагань оборони прав селянства, зокрема його прав на землю. (Проф. д-р О. Бузек).

•

Йдучи за дальшим етапом розвитку аграрних відносин на нашій Батьківщині слід пригадати, що **увласнення** селян у Галичині 1848. року не прийшло даремно. **Індемнізацію** заплатив край селянським грошем. Увласнення селян на інших українських землях, які тепер находяться в межах Польщі в 1861. принесло теж відшкодування великій земельній власности.

Крім цього — коли йде про Галичину — вміла велика земельна власність і сама себе відшкодувати і то в спосіб далеко корисніший, як сама індемнізація за знесення панщини.

Маю тут на думці **своєрідне переведення патенту з 5. VII. 1853. про викуп чи пак управильнення сервітутів.**

Справа ця докладно висвітлена. Селяни втратили не тільки право ужиткування лісів і пасовиськ та інші управнення, які були природним доповненням недостаточних селянських земельних наділів, але в додатку коли йде про дерево, залежні були від монополю лісних господарств, скупчених у руках великої власности, яка за цей необхідний для сільського господарства сирівець правила монопольні ціни. Надвишка ренти лісової господарки у Східній Галичині в порівнянні до року 1845. зросла аж в році 1870, коли ще акція „управильнення" серівтутів далеко не була докінчена (тривала вона до 1895. року!) зросла майже втроє!

Проф. Гломбінський стверджує, що акція ліквідування і управильнення сервітутів „вплинула дуже некорисно на господарське і суспільне положення громад, які не мали власних лісів і пасовиськ". Еквіваленти сервітутові виділювані великою власністю в користь селянських господарств майже в цілости були глумом над рівновартістю сервітутових управнень.

•

Чиж потребуємо пригадувати собі, що велика земельна власність за викупно домінікального **права пропінації** дістала відшкодування, якого остання рата платна була ще в часі великої війни 1915? А право пропінації і коршми на селі та її деморалізуючий вплив на село, чиж не були засобами руйнування селянських господарств?

Але годі!

Стверджуємо лишень, що **землі польської великої власности на нашій Батьківщині це колишні землі українських бояр та українських селян**, які в добі февдальній впродовж поколінь як панщинні раби їх управляли, а за своє увласнення в половині XIX. століття дорого платили!

Чиж не вони — ті селяни — є **природними дідичами цієї землі, коли вона має бути здемократизована?**

Б. АГРАРНА СПРАВА УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА У СУЧАСНІМ.

Зясуймо собі на основі **офіційних даних перепису** рільних господарств з року 1921. положення українського села **під оглядом господарським і соціяльним.** Перепис цей є вже перестарілий. За 15 літ аграрний устрій українського села погіршився через природний приріст сільського населення, для якого нема майже ніякого відпливу, через дільбу господарств і через військову і цивільну кольонізацію нашої Батьківщини.

А всеж і ці перестарілі вже офіційні дані можуть нам змалювати **жахливу картину загрозливого заогнення аграрної справи українського села, яка в частині** могла би бути злагіднена, якби великовласницька земля перейшла в руки місцевого напів спролетаризованого селянства.

•

Вже в році 1921. на українській національній території в Польщі, розділеній в семи воєвідствах, з яких тут беремо на увагу тільки дані з Галичини (без Лемківщини) Волині і Полісся скупчувалося поверх 1,250.000 господарств **нижче 50 га** площіні. Переважну більшість селянських господарств становлять халупничі, карлуваті і малоземельні господарства. Є їх близько 1 міліон! Серед того міліона майже 60 прц. припадає на господарства **нижче** 2 гектарів площіні, а 40 прц. на малоземельні від 2—5 гектарів. Серед загалу господарств **майже 80 прц. господарств не має достаточно великого земельного варстату.** Всеї землі в руках селянських є приблизно 8 міліонів гектарів.

Аналізу структури земельних наділів переведемо пізніше.

На українських землях душиться в кліщах дрібно- і малоземелля яких 5 міліонів сільського люду.

(Далі буде).

Юліян Павликовський.

Страйк позбавив праці 7.000 французьких робітників.

ПАРИЖ, 29. 10. ПАТ. Від двох тижнів фабрики північної Франції терплять на діймаючий брак вугілля. Копальні вугілля працюють зовсім нормально, щож коли робітники, які працюють при транспорті, не допускають вугілля до торговельного обороту. На двірцях Туркуен і Рубе унерухомлено коло 20.000 тон вугілля, на складах — 36.000 тон. Цей страйк спаралізував 15 великих фабрик, здебільша ткацьких, що позбавили праці коло 7.000 робітників. Торговельна палата з Туркуен домагається, щоб префект департаменту Норд дав вуглевим транспортам спеціяльну охорону, бо у звязку зі страйком щораз то частіше трафляються інциденти.

6,000.000 долярів і 35.000 платних агітаторів на збольшевизування Злучених Держав.

НЮ ЙОРК, 29. 10. ПАТ. Редактор „Америки" Оранс Тальбо обговорив на зборах католицьких жінок діяльність совітів у Злучених Державах. Він заявив м. ін., що Москва має у Злучених Державах 35.000 платних організаторів та видала на пропаганду у тій державі за цей рік 6,000.000 долярів.

ЗАВОРУШЕННЯ МІЖ КАНАДІЙСЬКИМИ ФРАНЦУЗАМИ.

МОНТРЕАЛЬ, 29. 10. ПАТ. Вже вдруге цього тижня поліція розганяла французько-канадійських маніфестантів, що били шиби у жидівських крамницях після віч, на яких вони протестували проти визиску жидівських та англійських фінансістів і промисловців. Арештовано 500 осіб. (Як відомо, канадійські французи, колишні володарі краю, становлять найбільшу після англьосаксонської частину населення Канади. Дотепер виступали вони як спокійні льояльні громадяни домінії).

Ширіть наш часопис!

ТІЛЬКИ 1.50 зол. Порто 30 сот.

КАЛЄНДАР „КРИНИЦЯ“ на рік 1937

Велика обнижка мит у Латвії.

РИГА, 29. 10. ПАТ. Щоб не допустити до звишки цін, рада міністрів рішила обнизити мито від деяких сирівців та імпортованих товарів від 20 до 50 прц., для бавовни на 90 прц. Рільниче й рибацьке знаряддя зовсім вільне від мит. Міністер скарбу звернув увагу, що на дальшу знижку годі рахувати, бо тепер уряд зробив останнє зусилля, на яке дозволяє державний буджет.

Трейд-юніони і лейбуристи проти невтральности до Еспанії.

ЛЬОНДОН, 29. 10. ПАТ. Спільне засідання Трейд-юніонів та Лейбур Парті рішило домагатися від брит. уряду, щоб він разом з французьким дав ініціятиву до міжнародного порозуміння, яке привернулоб леґальному еспанському урядові повні торговельні права разом з правом купувати зброю.

—o—

Нині у Великім Театрі комедія Шова ПІҐМАЛІОН

На чім полягатиме бельґійська невтральність?

БРЮССЕЛЬ, 29. 10. ПАТ. На інтерпеляцію посла Юбена міністер закорд. справ ось як описав нову бельґійську закордонну політику: „Не хочемо посвячувати безпеки Бельгії ніякій ідеольогії, ані мішатися до справ інших народів, але не дозволимо, щоб хтось мішався до наших справ. Хочемо, щоб наші зобовязання були ясні і точні. Будемо вести бельґійську політику, рахуючись з історичними традиціями, географічним положенням та можливостями Бельгії.

Японія сплачує східно-китайську залізницю

(РО) Як повідомляють „Ізвестія“ з 26. ц. м., Японія сплачує ціну східно-китайської залізниці товарами; дотепер вислала їх уже на 50 міліонів єнів. Первісно Японія сплачувала довг сирівцями, півфабрикатами, будівельними матеріялами і товарами масового ужитку (фасоля, ростинні олії, пшениця, чай, цемент, мануфактура, металеві вироби і т. п.); решту сплатить цементом, чаєм і машинами.

—o—

Присилайте передплату!

Стаття 109 к. к.

Акт обвинувачення проти збараських адвока[тів] д-ра І. Кульчицького і д-ра В. Гамаля.

З кінцем липня ц. р. арештували у Збараж[і] двох тамошніх адвокатів і видних українськ[их] діячів — д-ра Івана Кульчицького і д-ра Володи[]мира Гамаля під замітом злочину зі статті 109 карного кодексу, яка звучить:

„Хто будучи польським громадянином, ро[з]повсюднює публично за кордоном неправдиві в[і]сти з метою шкодити інтересам польської держа[]ви, підпадає карі вязниці до десяти літ“.

Притокою до арештування згаданих адвока[]тів та опісля до карно-судового слідства і слідчої вязниці, що тягнулась понад три тижні, була ві[д]дозва до українців зі Збаражчини Комітету бу[]дови Українського Дому в Збаражі з 2. квітня 1936., вислана під адресою Касіяна Багрія і опісля поміщена ним в американсько-українсько[]му часописі „Народня Воля“ ч. 58. з 26. квітня 1936. р. під наголовком „До Шановних Родиміз зі Збаращини“ з проханням складати датки на викінчення будови „Українського Дому“ в Зба[]ражі.

У Збаражі істнує культурно-освітнє товари[]ство „Український Дім“, якого головою від літ є адвокат д-р Іван Кульчицький, секретарем адво[]кат д-р Володимир Гамаль. Тому, що в Збаражі не було відповідного будинку на приміщення численних місцевих українських установ, зга[д]не товариство рішило приступити до будови від[]повідного будинку. У тій ціли вибрано окремий комітет, на чолі якого станули д-р І. Кульчицький і д-р В. Гамаль. Комітет розвів збіркову акцію у збараському повіті та в Америці між уроженця[]ми Збаражчини. Таким робом зібрано капітал, за який вибудувано великий поверховий будинок з обширною салею і віддано його до вжитку нашим установам.

Будинок ще не викінчений та потрібно ще більшої готівки, щоб будову довести до кінця, зокрема виправити стіни й добудувати одно кри[]ло. Саме на викінчення цієї будови продовжено дальше збіркову акцію і в повіті і за океаном. Ко[]мітет будови за підписами д-ра І. Кульчицького й д-ра В. Гамаля вислав відозву під адресою ви[д]них громадян в Америці, між іншими і під адре[]сою згаданого вище п. Касіяна Багрія, що похо[]дить зі села Шили біля Збаража. Діставши збір[]кову відозву, п. Касіян Багрій помістив її без ві[]дома д-ра І. Кульчицького і д-ра В. Гамаля в скрентонській „Народній Волі“ при чому друко[]ваний текст відозви не у всьому відповідає пер[]вісній редакції. Відтинок друкованої відозви пе[ре]слано до краю і він попав у руки польської полі[]ції, а від неї в руки прокуратури при окружному суді в Тернополі. На приказ тернопільського про[]

ГАЛАКТІОН ЧІПКА. 8

Автом по Галичині.

НА КРАЙ СВІТА.

Як легко, як швидко приходить лист із Америки. Напишеш і ще цього самого місяця дістанеш відповідь. А колиб так який Ліндберґ згодився перевезти листи літаком то за один тиждень булаб відповідь. Минулого місяця дістав я листа від Степана Левинського з Харбіну. Я сів, відписав і за місяць мав уже відповідь на відповідь.

Тому, коли пишу про їзду на край світа, то це ні Америка, ні Манджурія, а... Збруч.

Така собі невеличка річка в Европі, на українській території, а спробуй перейти її! Вже не кажу ногами, а бодай письменно!.. Роки цілі ждуть люди по обох боках Збруча на відповіди і — ждуть даремно. Їхні листи канують як у безвість...

З Заліщик на „край світа“ дві години їзди автом, не рахуючи затримок і дефектів. Авто ввесь час суне як по шклі чудовою дорогою то понад Дністер, то розлогими полями Поділля аж до Козачівки, чи як дехто каже, до Козаччини, чи як загально відомо до Окопів св. Трійці.

Прекрасна дорога!

В глибокім ярі гріється до сонця величезний вуж-Дністер. Виблискує срібною лускою перекочуючись з боку на бік, то витягається, то ширше, і суне в далечінь. На срібній поверхні то тут то там зелені пятна. Це острівці на Дністрі. Порослі хащами певно скривають неодно гніздо диких качок, куликів, чи гусей, а може й неодно човенце пачкаря!..

Адже по другім боці вже Румунія — край виноградів, помаранч, низької валюти і — хабарів.. Колиб так хоч один з тих острівців був нічий! Лежить — наприклад — на самій середині ріки і обі держави мають до нього претенсії, а погодитися не можуть. І тому вирішили: нічий.

От переїхатиб на такий острівець, поставити там хату (на високій підмурівці!) і час до часу човенцем то сюди то туди. А дошкулить щонебудь і денебудь — човенцем назад. Може бути таке Сан-Маріно, чи Андора, то може бути і самостійний острівець на Дністрі!

На жаль, покищо всі острівці порозбирані сусідами і ні на однім не можна заснувати незалежної монархії.

НА БОЛЬШЕВИЦЬКІЙ ГРАНИЦІ.

Віздждаємо в Козачівку — назва і вигляд мешканців підтверджують переказ, що тут поселені козаки, які робили колись військову службу в твердині св. Трійці. Село чисте, хати гарні, вулиці широкі — не диво: подоляки та ще козацького роду!...

Минаємо двір. На гук мотору вибігає якась невіста на сходки ганку, немов тільки ждала на нас. Як довідуємось пізніше спритний власник двора уладив у своїй хаті пансіон і приймає прогульковців та літників. Околиця гарна, підсоння тепле і бездощеве, купіль добра, кавуни і виноград як не галицькі то буковинські, дешевизна як звичайно в наших закутинах...

Але ми не на літнище, ні навіть на одноденний побут. Нам не цікаві обіди чи ночліги в двірськім пансіоні, ми горимо охотою побачити отой другий світ, відгороджений китайським муром від решти Европи і всіх інших частей світа.

Перед станицею К.О.П.-у стійка здержує наше авто. Ревізія документів і запит: куди та пощо. Довідуємось, що на саму границю можна тільки під опікою якогось вояка. Підходить якась більша „риба“ — старший десятник. Знову провірка документів, знову два питання: куди та пощо і заява, що тільки під опікою.

Просимо за опіку і старший десятник годиться посвятити свою особу до тієї цілі. Сідає в авто і позволяє рушити.

Крізь цікаві, старі брами, що памятають ще Козачівку як сильну твердиню, їдемо в сторону Збруча.

Докочуємось майже до самого берега.

Стоп! Висідати і дивитись, дивитись та розпитувати.

Большевицький беріг Збруча не далі як 100 кроків. Кидаю оком і бачу: на сіножатку виходять молоді люди — хлопці та дівчата і починають грати в відбиванку. Приглядаюся їм крізь далековид. Все молоде — пять хлопців, три дівчини. Хлопці в рубашках, дівчата в перкалевих яскравих суконках. Між хлопцями три семіти, між дівчатами одна гарна. Лиця всіх здорові, осмалені, усміхнені. Грають так завзято, що не звертають навіть уваги на нас. А згідно з усіми правилами людської психіки — повинні би. Подумати тільки! В іншій державі, в зовсім іншім світі гуде мотор, з авта висідають якісь буржуї, ходять, розглядаються, щось показують, а з другої сторони ніякого зацікавлення!?..

Голим оком направду зацікавлення не видно. Але коли подивитися крізь шкла, то весела голова повертається на мить у нашу сторону. Тільки повертається незамітно, незначно, мов би боялася, щоб ми цього не завважили.

Ей! Панове большевики! Чи ви часом не видали таких інструкцій для своїх граничарів і їх родин?! Тяжко повірити, щоб вони були такі нецікаві з власної пильности! І чи та ціла відбиванка не є на те, щоб показати буржуям зогнилої Европи, що в вас і народ веселий, вдоволений?!

куратора арештували обох згаданих адвокатів, бо прокуратура доглянула в інкримінованій відозві знамена злочину зі статті 109. к. к.

До карно-судового слідства притягнули були теж і м-ра Івана Зваруна, адвоката з Нового Села біля Збаража, що давніше, ще як адвокатський апплікант у Збаражі, був якийсь час секретарем товариства „Український Дім" у Збаражі. Тепер слідство проти нього застановили й акт обвинувачення виготовили тільки проти д-ра І. Кульчицького й д-ра В. Гамаля, яким цей акт обвинувачення доручили 21. жовтня ц. р.

Оба обвинувачені адвокати заперечили у слідстві свою вину. З причин карно-процесового характеру не можемо подати вже сьогодні змісту обширного акту обвинувачення. Це можна буде зробити щойно у звідомленні з устної судової розправи, яка відбудеться перед трибуналом окружного суду в Тернополі під проводом віцепр. д-ра Вендриховського вже мабуть у листопаді ц. р. До розправи покликали багато свідків, між іншими і збараського старосту Казимира Рінга, відомого з його характеристики діяльности Митрополита Андрея Шептицького й української інтелігенції, про що була свого часу обширна згадка в „Ділі".

Оборону обв. д-ра І. Кульчицького обняв д-р Степан Баран, оборону обв. д-ра В. Гамаля д-р Дмитро Ладика, адвокати з Тернополя.

Обвинувачення за злочин зі ст. 109. к. к. є перше у низці численних українських політичних процесів, бо досі — оскільки відомо — нікого з українців у Польщі не обвинувачували за злочин з повищої статті.

Радіоприймачі „е-ко"
— модерна конструкція
— висока селективність
— чистий і милозвучний відбір
поручає відома українська фірма
е-ко Львів, Сикстуська 29.
Низькі ціни.

Вісти з Ремісничо-Промислової Бурси у Львові.

1. Посвячення нової хати. 15. листопада ц. р. відбудеться посвячення нової домівки бурси при вул. Бартосівни 3. На це свято Рада Товариства запросить членів і прихильників Рем.-Пром. Бурси окремим письмом.

2. Ювилейна книжка. З нагоди 40-літнього існування Товариства вийде при кінці грудня ювилейна книжка.

3. Жертвенність. На будову нової хати впливають дальше жертви. М. ін. кооперативна пекарня „Золотий Колос" зложила 395 зол.

4. Фреквенція. В обох бурсах нашого Т-ва (при Пасічній 2. і Бартосівни 3.) міститься тепер 105 питомців. У порівнанні до числа всієї фахово працюючої української молоді у Львові — це дуже невеликий відсоток. Мусимо над цим застановитися.

Яр.

Народні танки на ревії української ноші.

ПЕРЕД ЦІКАВОЮ ІМПРЕЗОЮ У ЛЬВОВІ.

Найкращим виявом людської радости є безперечно танок. Від непамятних часів він тісно звязаний з життям людини і чим глибше сягати у минуле, чим менше у ньому культури, тим більше він безпосередній і щирий у свому вислові.

Розвій та організація танку, що йшли в часі довгих століть, зміняли не тільки його підклад і зміст залежно від народу, географічних умовин та епохи, але й підпорядковували його форму все новим вимогам естетики й музики.

Найбільше мінливе обличчя виказує танок товариський і сценічний. Вірніший своїм давнім традиціям є танок народній, головно тоді, коли він звязаний із релігійним чи світським обрядом. А проте велика конкуренція міжнародніх танків висунула його майже зовсім із міських забав (у нас), але — що гірше: модерні танки втискаються щораз то сміливіше на село і нерідко на сільськім весіллі чи верічці музика заводить плаксиве танго або старого фокстрота у маршевому темпі, а танцюристи більш як неприродно і кепсько нагадують бездушні пари міських дансіговців. Народній танок, часто із цікавими, повними гумору приспівками, є там лиш „панам" на показ.

Та на щастя є ще денеде у нас села, головно на Бойківщині, Лемківщині і щораз то вже менше на Гуцульщині, де вкорінений глибоко консерватизм нерадо приймає, а то й бореться із міськими впливами і шанує як спадкову цінність прабатьківські традиції, що збереглися передовсім у народніх обрядах і звичаях.

І звідтам саме, із цих далеких окраін нашої землі, прибудуть у перших днях грудня ц. р. до Львова на Свято Народньої Ноші, що його ладжує кооператива „Українське Народне Мистецтво" і Т-во „Українська Захоронка" у Львові, гуртки селян та виведуть на сцені театру Ріжнородностей оригінальні народні танки при звуках власної орхестри. Увесь цей вечір перейде під гаслом справжніх народніх танків.

А крім цього пересунеться перед нашими очима барвний хоровід обласних груп із Покуття, Поділля, Волині й Полісся — а все князі та княгині у пишних весільних строях, що своїм багацтвом і стилем так живо нагадують світлі часи нашого минулого!

Розрадуються нам очі на вид цих рідких цінностей, добутих із великої скарбниці народньої матеріяльної культури і багатого українського фолькльору, а серце живіше у грудях забеться, пірване скочним ритмом і темпераментом народнього танку.

І може — хто знає — прийде нам охота вже цьогорічних мясниць увести народній танок на балеву салю для молодших, або у легкій стилізованій формі і для старших. Про це, як зачуваємо, вже думають наші музичні круги у порозумінні з чоловими українськими танечницями.

М. П.

Певний виступив із клюбу.

Як повідомляє „Ґазета Польска", дотеперішній голова Української Парляментарної Репрезентації Волині, посол Петро Певний, виступив із цього клюбу.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ НІМЦІВ У СОВІТАХ.

БЕРЛІН, 29. 10. ПАТ. „Національ Цайтунґ" пише про переслідування німців у Совітах. Серед тамошніх німців такий голод і нужда, що загальне число німців спало із 2 мілліонів до 900 тисяч.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

НОВІ СТИПЕНДІЇ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта" у Львові розписує конкурс на дві стипендії по 500 зол. для двох незаможних українських студентів високих шкіл на акад. рік 1936/37. Стипендії уфундовують ВП. Ліна й Микола Малицькі зі Шляхтинець коло Тернополя.

Прохання треба слати до Гол. Виділу „Просвіти" до 15-го листопада 1936 р. До прохань долучити: а) опис життя; б) свідоцтва зложених іспитів у високій школі, в) свідоцтво незаможности, г) посвідку від відповідної студентської організації.

З ДІЯЛЬНОСТИ ХАРИТАТИВНОЇ СЕКЦІЇ ПРИ Т-ВІ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ КАТОЛИКІВ „ОБНОВА".

Після розвязання Товариства Прихильників Освіти українське студенство назагал не має ніякої допомоги матеріяльної. Це важке положення українського студенства спонукало Т-во „Обнову", яке має спроможність згідно зі статутом занятись харитативними справами, звернутись до українського громадянства з проханням складати добровільні місячні вкладки для найбіднішого студента. Зібрані гроші виділ розділював і в цей спосіб дав змогу неодному бідному студентові заплатити таксу.

За час існування Харитативної Секції, від листопада 1935 р. до липня 1936 р., зібрано грошей на суму 732.10 зол. і розділено позичок на суму 723.00 зол. З новим академічним роком Харитативна Секція буде дальше вести допомогову акцію і гарячо просить Українське Громадянство складати навіть найменші датки, а заразом сердечно дякує тим, котрі, розуміючи скрутне положення бідного студента, радо жертвували досі свої лепти.

Датки для бідних студентів просимо ласкаво складати на адресу: Т-во „Обнова", Львів, Коперника 36.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітніх змагань.

Припускаю — ті, що грали в відбиванку, напевно не голодують.

Напроти Козачівки — Ісаківці. Ізза горба виставає декілька хат, а просто нас якийсь більший дім — ніби школа, ніби приходство. Дивно, що майстри пропаганди і режисерії дозволяють на те, щоб у такім домі були вікна дошками позабивані.

На ліво від села поля. Добре поорані і гарно управлені. Шукаю за людьми — ні духа. Виходжу на горбок і пускаю зір на друге село. Хати стоять, коло хат видно кукурудзу, але плотів нема, а на подвірях ні пса. Аж ген-ген далеко котиться фіра зі снопами. З боку йде чоловік. Фіра зближається, то й можна чимраз ліпше бачити. Чоловік у коліровій рубасі, з бородою...

— Чи є на другім боці селяни? — питаємо свого ангела-хоронителя.

— Є, але не тутешні. Українців виселили пятьдесять кільометрів углиб. Тут самі москалі.

Над самим берегом, там де Збруч вливається до Дністра — альтанка. Ціла розмальована в червоні та зелені паси.

— Чому червоні і зелені?

— Червоний колір, це їх державний, а зелений границя. Альтанка нічого собі, але... без тих „згідливих" красок.

Біля альтанки дошка до купання.

— Чи можна купатися в Збручі? — питаю старшого десятника.

— Можна, але треба вважати на границю. Можна дістати кулю.

— Від кого? Адже над берегом ні хвоста?!

— Большевицька сторожа в ямах сидить. Вона понад беріг не ходить. Але спробуйте зблизитись до їхнього берега — з місця стріляють.

ТРИ ЦАРСТВА — ОДИН НАРІД.

Маєстатично котить свої води Дністер, спокійно вливається до нього Збруч. Здається, подібний образ як при уйстю Стрипи, чи Серету. Але яка страшна ріжниця! Тут збіглися три держави, близько-близенько, тільки рукою сягнути. Три держави, три ріжні законодавства, армії і валюти, а.., один нарід.

Вечоріє. Сонце позолотило румунський бік Дністра і стадо білих овечок, що пасуться на пригорбі.

— Іване-е-е! А жени вже вівці-і-і!

Голос ластівкою перелітує на наш бік.

Коло нас, на польськім боці хлопець косить траву, а дівчина кукурудзу ломить.

— Гануню! Я вже йду.

— Йди Михайле, я зараз приходжу.

На большевицькім боці ще тому кілька, може й два-три роки теж лунала така сама мова. Десь Іван кликав Михайла, або Ганунія Василя.

Нині там Ґріші та Авраами, Женічки чи Естерки. Але пятьдесять кільометрів далі...

Кавказ, Сян, Припять, Чорне Море, а ще й Тиса і Ужгород і Мукачів... Що з того! Станьте, дорогі Родимці, на березі Збруча при його уйсті, або на горі в Карпатах на Стозі, а багато думок обсяде вашу голову, думок повчальних, але й прикрих та болючих...

Звечоріло... Треба було вертатися назад.

По дорозі до станиці К.О.П.-у розпитую опікуна про відносини на пограниччі.

— Думаю, тяжко тут людям?

— Чому? Вони мають повну свободу рухів! Але тільки до девятої вечором

— А як є забава, весілля?

— Ну, то мусять або кінчити, або сидіти там до рання.

— А як з надграничною полосою?

— Мусять мати при собі дозвільні карти.

За Козачівкою на горбі ще один погляд на якесь большевицьке село. Тільки з одної хати курився дим...

(Продовження буде).

ЧЕРВОНІ ВОЖДИ ЗАПОВІДАЮТЬ УПАДОК МАДРИДУ.

ТОЛЄДО, 29. 10. ПАТ. Авас подає, що національні війська взяли до неволі майора Гонсалеса дель Альба, шефа головного штабу і одного з комендантів частини оборони Мадриду полк. Пікденоля. Вони оба заявили, що оборона Мадриду є неможлива. Всі роботи при фортифікаціях припинили. Багато відділів червоної міліції втікло. В Мадриді нема харчів. Червоні усунули майже усіх старшин і заступили їх виборними комендантами.

—o—

ПРИВЕРНЕННЯ НАЙВИЩОГО ВІЙСЬКОВОГО СУДУ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 29. 10. ПАТ. Сьогодні перед полуднем відбулась урочиста інавгурація відкритого 1. ц. м. найвищого военного суду Німеччини. Мін. Бльомберг виголосив промову, в якій підчеркнув значіння привереної найвищої судової інстанції збройних німецьких сил і заприсяг предсідника военного суду і його заступника генералів Гіца і Кіхлера

—o—

НЕДИПЛЬОМАТИЧНА ПОЛЄМІКА ДИПЛЬОМАТІВ.

Наради неінтервенційного комітету.

ЛЬОНДОН, 29. 10. ПАТ. Льондонська преса стверджує незвичайно низький рівень полемічних висловів, що їх уживають підчас нарад льондонського комітету неінтервенції. Преса відмічує, що таких гострих і нагальних напастей не чули ще досі на ніякій міжнародній конференції нинішніх часів. В такій полеміці визначуються представники СССР і Португалії.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Італійський маршал Бадольо видав книжку п. н. „Етіопська війна"; Мусоліні написав до неї вступ.

Югословянський премієр Стоядінович говорив у Анкарі з премієром і міністром закорд. справ та був на двогодинній авдієнції у президента.

У Франції вернулося до праці 300 робітників текстильної фабрики, яку було обсадило 30 робітників.

Британський уряд приготовив виказ фактів нарушення договору неінтервенції большевиками.

Українські пристані Одеса і Миколаїв так сильно переповнені транспортами до Еспанії, що пасажирські кораблі ледви до них дістаються.

НОВИНКИ.

— **Василь Гресяк** веде далі свою кравецьку робітню при вул. Сикстуській ч. 23, у подвірю, III. сходи, I. поверх. 2618 18-20

— **Футра жіночі і чоловічі та ріжного роду** футряні шкірки поручає по найнижчих цінах Фабрика футер „Хром", Львів, вул. Руська 20, тел. 271-83. 2719 21-?

— **Каса Союзного Базару** повідомляє П. Т. Публику, що замовлені на **„Наталку Полтавку"** білети мають бути викуплені до понеділка 2. XI ц. р. (включно), бо в протилежному разі будуть продані.

— **В Українському Лікарському Товаристві** чергові сходини членів у пятницю 30. жовтня ц. р., що на них звідомляти будуть д-ри Т. Е. Бурачинський і Ярема Малис.

— **Ширші сходини** Кружка Р. Ш. ім. Ганни Барвінок відбудуться 31. X. в год. 6-ій увечір в домівці при вул Мохнацького 12. На денному порядку „Спогади з листопадових днів" п. інспектора Петра Будза. — **Старшина Кружка.**

— **Відкриття постійного відділу історично-воєнних памяток** у Музею НТШ відбудеться у неділю 1. XI. в год. 12. вполудне.

— **В Українськім Науковім Інституті** в Берліні відбудуться в зимовому семестрі цього академічного року такі лекції в німецькій мові: доц. д-р Б. Крупницький: Україна в її взаєминах з Польщею від початкку 18-го століття аж до сучасних днів 1 година тижнево. Доц. інж. Р. Димінський: Сільське господарство України — 1 год. тижнево. Проф. д-р Зенон Кузеля: Українська кольонізація на півдні і сході — 1 година тижнево. Проф. д-р Іван Мірчук: Пануючі духові течії в сучасній Україні — 1 година тижнево.

— **В інтересі публичної безпеки** та з уваги на великий рух публики, яка буде звідувати в днях 1. і 2. листопада ц. р. гроби на Личаківському цвинтарі, городське староство розпорядило, що піший рух має відбуватися на вул. Пекарській і вул. Петра правою стороною в напрямі цвинтаря. Коловий рух дозволений тільки вул. Кохановського і св. Петра.

— **Нова українська протестантська станиця у Станиславівщині.** В селі Ганусівцях біля Станиславова посвятили 4. ц. м. українську евангелицьку церкву, яку збудовано головно коштом протестантів зі Швеції. Церква мурована з каменя і побудована на узгірю в дуже гарному положенні. Нову церкву посвятив пастор д-р Цеклер зі Станиславова в присутности представника світового лютеранізму д-ра Вернера й ін.

— **Львів і зимова допомога безробітним.** В цілій державі йде акція допомоги безробітним. Перед кількома днями зорганізувався воєвідський комітет, опісля покликано до життя міський громадянський комітет. В салі міської ради у Львові відбулося зібрання, в якому взяли участь представники влади, установ, духовенства та широкі кола львівського громадянства. Збори відкрив президент д-р Островський, зазначуючи, що проблема зайняття соток тисяч рук безробітних і голодних справа дуже далекосягла і занадто складна, щоб можна було її розвязати в одному чи двох роках. Проблема безробіття це вязанка причин і наслідків, глибоко звязаних зі всіма ділянками життя, а поладнання його вимагає часу і терпеливости. Після промови през. Островського вивязалася широка дискусія. Вкінці вибрано почесний комітет, до якого увійшов м. ін. митрополит Шептицький, а до виконного з українців сен. Децикевич, дир. Заячківський, о. кан. Лопатинський, дир. В. Сінгалевич, ред. Чарнецький і вид. Тиктор.

— **Нові людові доми.** В Нижбірку Старім пов. Копичинці відбулося посвячення людового дому, що має стати осередком усіх місцевих польських організацій. Крім того кінчаться будови людових домів у кількох інших селах, м. ін. у Постолівці. — В Підгаєччині будують великий людовий дім у Золотниках. Буде це один з найбільших цього роду домів на Поділлі. Посвячення відбудеться з весною.

— **Санітарний стан тернопільського воєвідства.** В Золочеві відбувся зїзд лікарів з тернопільського воєвідства при участи представників влади та санітарних організацій. На зїзді обговорено санітарний стан і справи суспільної опіки в тернопільському воєвідстві, зокрема акцію опіки над матірю й дитиною і поборювання заразливих недуг, при чому стверджено, що на терені воєвідства находиться 35 порадень проти трахоми, 31 протитуберкульозних, 9 венеричних і 18 опіки над дитиною. Широко обговорювано справу народніх купалень. В цій ділянці викінчено і віддано до вжитку 4 купальні заведення, 12 находиться в будові, а 35 проектується. Також санітарний стан значно поправився. Відчити виголосили д-р Шульц, проф. Ґонсьоровський, д-р Сроковська-Рудольфова і д-р Зелінський. Учасники оглянули деякі санітарні уладження й установи в Золочеві та відбули прогульку до Підгорець і Білого Каменя.

— **Розвиток хову овець.** Львівська рільнича палата присвячує в останніх часах багато уваги піднесенню вівчарства. Коли в 1902. р. було на терені воєвідств станиславівського, львівського і тернопільського 267.262 овець, то в 1935. р. цей стан побільшився на 61.141 до цифри 328.403 штук. Процентово скількість овець зросла у воєвідстві львівському на 40 прц., станиславівському на 20 прц. а в тернопільському на 10.5 прц. Хліборобські організації звернули увагу не тільки на побільшення числа овець, але теж на оплатність хову. Осінь є головною порою подажі цих звірят, а розміри подажі залежать від зимових запасів паші. В часі браку паші вівці продають навіть за ціну, яку нормально дістається за саму шкіру. Щоб устабілізувати торговельний ринок, слід знайти постійного й певного відборця а таким показалося військо. В сезоні військо консумує коло 100.000 кг. баранини. Доставою баранини для війська займаються також рільничі кооперативи.

— **Львівська хроніка.** Із третього поверху при вул. Собінського ч. 12. кинулася 25-літня Емілія Бель, служниця Кріґсгаберів, власників реальности при вул. Глибокій, перевезена до шпиталю, померла. Причина самогубства була та, що її підозрівали в крадіжі. — Жінкою, що згинула на залізничому шляху біля Кульпаркова, показалася двацятькількалітня Марія Ґранатівна, б. доглядачка хорих у кульпарківському шпиталю, в останніх часах без заняття. — В міській різні викрито чекові зловживання, наслідком чого потягнено одного урядовця до відповідальности.

— **Засудили б. поліцая за вбивство.** Окружний суд у Перемишлі засудив на 3 роки вязниці емер. постерункового поліції Казимира Машталера за те, що в травні ц. р. стрілив двічи до свого тестя Івана Рабія в часі родинної суперечки, наслідком чого він умер. Сталося це в Медиці пов. Перемишль в само полудне на публичній дорозі на очах багатьох свідків.

— **Краєва хроніка.** В Острові тернопільського повіту селянин Ілько Ярмуш виорав на своїм полі кістяки двох німецьких вояків із часів світової війни. — До крамниці кооперативи „Зоря" у Шмиткові сокальського повіту вломилися вночі злодії й вкрали товари вартости 300 зол. Сторожа, що хотів алярмувати сусідів, побили до безпамяти. — В Черемоші біля Розтоки пов. Косів затонув з кіньми 23-літній Стефан Волощ... що переїздив фірою крізь ріку. — В Букові(?) пов. Товмач 33-літня Катерина Логаза наслідком нервового розстрою скочила до 8-метрової керниці і втопилась. — В Коломиї пропав без сліду 1?-літній учень вселюдної школи, Казимир Свобо..., якого скартала мати за те, що занедбався в науці.

— **Пожежа.** В Тисьмениці пов. Станиславів вибухла пожежа в загороді Михайла Вечери(?) і знищила всі будинки разом із землеплодами. В вогні згинув кінь, три корови і чотири безроги.

— **Протижидівські виступи.** У Ворвулинцях біля Тлустого вибив хтось у ночі з 22. на 23. ц. м. шиби в Ізраеля Голенберга. — В Миліївцях вибив хтось вікна тим селянам, що доставляють молоко до жидівської молочарні Менделя Фр... мана. — На Мозеса Маргулеса, який вертався з Битькова до Надвірної з кошем обарінків, напало кількох мужчин, побили його кажучи, що „треба жидів бити" і забрали 20 зол. Коли Маргулес почав кричати, напасники кинулись на кіш і забрали 50 обарінків.

— **Чим славний Ряшів?** Вісім смертних присудів виконано в Ряшеві від часу незалежности нової польської держави. Є це найбільша скількість смертних присудів, виконаних в одному місці.

— **Підпалила власну хату.** В Іжинцях пов. Снятин вибухла пожежа в домі Параски Симотюк. Вогонь згасили сусіди, а переведене доходження виказало, що стіни дому були облиті нафтою. Крім того видалося підозрілим, що дім був обезпечений високо та що перед пожежею власниця винесла з дому всі речі. Її арештували під закидом підпалу, щоб дістати асекураційне відшкодування.

— **Викопаний скарб.** В селі Красне дубенського повіту Сидір Мисюк, копаючи яму, добув із землі 62 штуки срібних монет з часів Жигмонта III.

— **Вугіль на Волині.** В часі водотягових робіт у Ковлі відкрили у глибині 10 метрів поклади брунатного вугля півтора метра завгрубшки. Управа міста веде глибокі верчення, щоб устійнити можливість експльоатації вугля. Переведені проби ствердили, що вугіль надається на топливо.

— **Ліцитація 354 маєтків.** Виленський Земельний Банк виставив на ліцитацію 354 маєтків і фільварків на терені воєвідств виленського, новгородського, волинського і білостоцького. Перший день ліцитації визначено на 3. грудня, другий на 30. грудня ц. р.

— **Зловживання в скарбових урядах.** Контрольні чинники викрили в скарбових урядах у Кєльцах(?) ... ничах і Опатові великі грошеві зловживання, наслідком чого директор келецької скарбової палати припинив у службі начальників цих урядів, д-ра Камйонку і Салю. Крім того арештовано Лесіка, начальника екзекуційного скарбового уряду в Опатові.

— **Льосування щадничих книжечок.** В централі ПКО у Варшаві відбулося 26. ц. м. льосування на преміовані щадничі вклади другої серії. По 1000 зол. дістануть власники таких книжечок: 51911 52395 52798 54279 54924 55038 55039 55421 56771 57988 58858 58910 58962 60398 61085 63108 63974 65226 65977 66265 67877 70373 70938 72236 72873 77153 77100 77976 78863 80684 80885 82082 82633 83680 85635 86120 86913 87882 89349 90354 91158 91749 91965 92224 92907 93548 93682 93914 95196 95284 96804 96952 97649 100094 100364 101617 102350 103338 103722 103842 104009 104570 104601 105330 107.459 107627 107627 107895 107926 108978 109520 110153 110749 111199 112775 113224 113387 1113433 113746 115543 116827 117691 118131 118234. Преміовані книжочки другої серії вильосовані давніше а не зреалізовані: 54172, 75772, 77595 117792.

— **Присуд на комуністки.** Перед судом присяглих у Ряшеві відбулася розправа проти комуністичних діячок Ромaні Ґранас і Малці Корнбліт, що були членами місцевого комуністичного комітету. Розправу відновлено після касації попереднього присуду. Обі комуністки засуджено на 1? літ вязниці.

— **З чеського університету.** Вписи на чеський університет у Празі виказують спадок числа студентів у порівнанні з попереднім роком. Записалося 9.189 студентів, а торік було їх 10.006. Найбільший спадок виказують виділи правничий і лікарський. Зате зросло число студентів на філософічному виділі.

Читайте „Діло"!

Нині надзвичайна прем'єра в АПОЛЬО документальна польська фільма, якої тлом є
БОРОТЬБА З БОЛЬШЕВИКАМИ
добровольців 5. Сиб. Дивізії
Герої Сибіру. - В головних ролях Бодо, Анквичівна, Бродзіш, Стемповський, Вираж, Цибульський та інші.

✝ Посмертні згадки.

Евген Марчак, управитель школи в Любачеві пов. Гірче, літ 7, помер 27. жовтня нагло в часі шкільної лекції на очах перестрашених шк. дітей підчас візитації інсп. Кейхи і в його присутности. Покійний був активним членом культ.-освітніх товариств, головою філії Взаємної Помочі Українського Вчительства, виділовим філії Т-ва „Просвіта", „Рідна Школа" та радним міста Любачева. Похорони відбулися в четвер пополудне у Любачеві. — Це другий подібний випадок впродовж місяця, який свідчить про спосіб відношення шкільної влади до учительства. Покійний — це був останній учитель українець у Любачеві, хоч там більшість творить українське населення. В. Й. П.!

—o—

Дописи.

БЕРЕЖАНИ.

Новий провід у Кружку Рідної Школи. В неділю 18. ц. м. відбулися в Бережанах в салі Українбанку загальні збори місцевого кружка Р. Ш., який удержує в місті Ґімназію школу. На зборах явилося 57 управнених до голосування членів. Збори мали на меті уздоровити відносини в кружку, які в останнім часі були пастільки ненормальні, що поважне число громадян відмовлялося будо платити 1-проц. даток на потреби кружка. По поважній і річевій дискусії, в якій піддано критиці дотепер. шню діяльність проводу, признано управі абсолюторію і вибрано нову виділ під проводом нового голови, о. дек. Евсевія Бачинського. Є надія, що новій управі пощастить налагодити відносини на рідношкільній ділянці в Бережанах.

Ощадностева акція в Бережанах. За почином студ. молоді завязався у нас у часі ферій комітет для поширення ідеї ощадности серед громадянства міста Бережан. На чолі комітету станув місцевий парох. Комітет скликав уже дві наради в місті, у висліді яких почалась уже акція збирання дрібних ощадностей серед робітництва, міщанства й інтелігенції. До тої акції приступила з запалом також рідношкільна молодь під проводом свого вчительства. Комітет приготовляє в найближчім часі „День Ощадности" з відповідним рефератом і концертовою частиною.

Кооперативна анкета відбулася у нас 27. ц. м. в салі Українбанку. Реферували: д-р Мельник, дир. Бакалець і ревізор Ерстенюк. Промовляв теж представник „Карпатії", взиваючи селян до асекурації в згаданому товаристві. Анкеті проводив о. дек. Бачинський, секретарював п. Клеца.

СОКАЛЬЩИНА.

Величаве свято „Сільського Господаря" в Сокалі. Свято посвячення прапору філії „Сільського Господаря" в Сокалі відбулося в неділю 25. ц. м. Хоч з причини довготревалих дощів свято не могло відбутися на площі над Бугом, всетаки випало величаво і надовго залишиться у памяти всіх учасників, яких було до пяти тисяч з найдальших закутків повіту. На площі, прибраній національними прапорами, чергувалися промови-привіти сен. Луцького, пос. Пеленського, дир. Творидла та інших. Акту посвячення доконав о. дек. Нечай, опісля всі учасники вписалися до пропамятної книги, що буде зложена в музею ім. А. Чайковського. Друга частина свята підпала деяким змінам з причин від організаторів зовсім незалежних. Всетаки народне весілля громадян с. Пархача викликало велике враження своєю оригінальністю та прегарним виконанням. Свято закінчилося відспіванням національного гимну. Вечором відбулися великі вечерниці, що, на жаль, не обійшлися без дещо прикрих сцен. Організатори забав повинні вже раз подбати про охорону гостей від невідповідальних типів зпід чорної звізди, що тільки сприяють на салі бучі та авантюри.

Дитяча вистава „Снігурочка" відбудеться заходом СС. Служебниць. Наше громадянство, що щораз то більше цікавиться подібними імпрезами, виповнить напевно салю, щоб захоплюватися грою молодих адептів сцени.

Реферати. В середу 27. ц. м. відбувся у чит. „Просвіти" реферат м-ра Іванчука на тему „Патріотичне виховання". Зацікавлення велике

Так охоронимо плащ капелюх, але ніколи церу!
Лице і руки хоронить
НІВЕА
Цінп від 0·40 — 2·60.

Посвячення кооперативного дому у Перятичах. Село Перятичі, сокальського повіту, належить до найсвідоміших та найдобріших сіл. Доказом цього величне свято. Вже зранку перед Службою Божою всі, що могли ходити, зійшлися в церкві і перед нею. По торжественній Службі Божій, що її відправив у старинній церкві о. Гарасим, сформувався похід. Чета за четою проходила струнко по розмоклій дорозі під домівку кооперативи „Згода". Тут о. Гарасим в асисті о. дек. Кулинича доконав акту посвячення нового власного дому кооперативи. Після посвячення виголосив о. дек. Нечай коротку, патріотичну проповідь. Підчеркнув головно факт, що посвячуваний дім довгі роки був розсадником зла в селі. Тут вигідно торгував горілкою жидок і щойно по довгих роках свідоме громадянство відкупило від жида будинок і поставило свій рідний бастіон. З черги мішаний хор виконав зразково кооперативний гимн і почалися привіти. Перший говорив дир. Шепорович від П. С. К. у Сокалі. Опісля інж. Блащук витав від Районової Молочарні, п. П. Башук від Повітового Кружка Рідної Школи та вкінці Б. Жарський від двотижневика „Голос зпад Буга". Треба було бачити радісні обличчя громадян, що без ріжниці віку, виповнили велику площу перед домівкою. Треба було бачити, якими голосними окликами „слава" привитали зібрані піднесення національного прапору. Національним гимном закінчили селяни Перятич свій великий день, від якого поплине новим руслом життя села.

Свято в честь Лесі Українки у Спасові відбулося 18. ц. м. Свято почала змістовим і добре опрацьованим рефератом п. Гарасимівна, що виказала головні моменти в творчості поетки та її значіння для українського народу. Опісля чергувалися декламації з хоровими точками та прегарно виведеними танцями дorосту і ритмічними вправами хлопців.

Нові промислові станиці у Сокалі. Наше місто в останніх часах творить щораз нові економічно-промислові станиці. І так у найближчих днях відбудеться посвячення фабрики мила „Централорг Сокаль", крупарні й олійні, а вже працює фабрика води содової і лімонади, бетонарня та дахівкарня.

Арештування у Сокалі. Недавно поліція арештувала сокальського купця Павла Мигаля. Його вивезли до Володимира Волинського, де він сидить дотепер.

„Дума про Нечая", з огляду на великий успіх та на загальне домагання громадян буде повторена 4. листопада ц. р. в тій самій обсаді.

Спортова сплячка у Сокалі. Кожний любить оповідати про свої подвиги в рядах „України" чи в УСС, але якось ніякого спортового руху повести не можна. Тимчасом зближається зима, бідні лещата аж просяться на волю та щож... Кожний вміє добре скакати та брати великі перешкоди, але... тільки у Славську. В Сокалі чомусь усі сплять. А можеб так раз рушити з місця?

Театр Сарамаги все ще крутиться у повіті. Дуже прикро нам стверджувати, що поведінка членів трупи не зовсім лицює з престіжем українського театру. Доказом цього факт, що громадяни села Угринів приходили аж до Сокаля жалуватися. Українське громадянство не може толерувати такої поведінки. Нехай театр не жалується на мале зацікавлення публики.

—o—

Ще в справі відливні дзвонів
у Станиславові.

Від довшого часу знаходимо на сторінках майже всієї української преси перестороги до нашого Всечеснішого Духовенства та Церковних Комітетів, перед агентами новоповсталої „фабрики дзвонів" П. Т. Йосифа Вільчинського і Володимира Фельчинського у Станиславові, які роїжджають по селах та містах і дуже часто представляються за представників фірми Братів Фельчинських у Калуші та Перемишлі, а в дійсности є агентами звісної жидівської фабрики дзвонів у Станиславові під управою двох жидів.

В числі 17. „Неділі" з дня 3. травня ц. р. згадані вище П. Т. Йосиф Вільчинський і Володимир Фельчинський спростовують ті перестороги, буцімто неправдиві, та подають, що нібито фірма Братів Фельчинських з конкуренційних оглядів накинулася на них.

У звязку з цим, я, як українець, почуваюся до обовязку висвітлити вже раз ту темну справу також на сторінках „Діла" тим більше, що згадана фабрика дзвонів в Станиславові від кількох літ є мені дуже добре відома.

Отже подаю оцим до прилюдного відома, що ані теперішні Панове Йосиф Вільчинський і Володимир Фельчинський, ані давніший п. Володимир Магас не мали і не мають нічого спільного з веденням фабрики дзвонів у Станиславові.

Виключними власниками тої фабрики є два жиди зі Станиславова Ізраель Лейб Берґер і Озіяш Маркус Рот, а третій також жид Сімон Берґер, доробившись на церковних дзвонах, виїхав недавно до Палестини. Тільки під їх іменем криються тепер ті жидки, так як давніше крились під іменем п. Володимира Магаса, але здемасковані в часописах, остаточно покинули його.

Але від чого жидівська голова! Аби той інтратний для них інтерес дальше попровадити, сипайшли собі ймення загально знаної фірми Братів Фельчинських у Калуші в особі п. Володимира Фельчинського, який то, як мені звісно, ніколи не мав своєї власної фабрики дзвонів, а тепер у жидів працює за звичайного робітника. Знову п. Йосиф Вільчинський довсдавна звичайний собі шлюсар, тепер занятий у них у характері агента.

Жиди ті не перебирають в засобах боротьби. Ще недавно були „видійниками" в селі Блудники, повіт Станиславів, гандлюючи молоком, а виперті звідти кооперативою, вхопились з початку торговлі кіньми, старим залізом, потім горілкою, а врешті за відлив церковних дзвонів, догадувши в тому мабуть найкращий інтерес, бо від довшого часу його не покидають.

Та горе тим парохіянам, які купивши з необережности в тих жидів дзвони на рати, спізняться з заплатою. Безмилосердно стягають вони з них свою належність через суд, вживаючи при тому ріжних, уже ними випробуваних підступів. Свідчать про те судові акти Окружного Суду в Станиславові. (Ч. акт. І. С. 1 160/33, де кількох селяків зівало там під присягою, в який то спосіб Пани натягають наші села).

Жиди ті, висилаючи своїх агентів із дзвонами, поучують їх передусім у цей спосіб: „Лапай хлопа за пасок, а я собі з ним раду дам". Маючи підписану умову в руках, заставляють агентів дописувати ріжні клявзулі на тій самій умові, вже по доконаній продажі, на які покупці не згодилися.

При помочі тих клявзуль улекшують собі фабриканти справу підчас судових процесів.

Звичайно при таких маніпуляціях з умовами, селяни не ставляються на судову розправу, а в висліду ті жиди одержують на них заочні вироки, а дальше екзекуцію і ліцитацію. Багато про це можуть сказати такі села, як Болізуби, Колодно, Чайчинці, Лопушно, Решнівка й багато інших з кременецького, горохівського і холмського повіту.

А вже найгірше свідчить про вибір церковних дзвонів у тій фабриці такий факт: коли агент віджджає в подорож з дзвонами, звертає часто шефові жидкові увагу, що цей або той дзвін глухий дуже, та викінчення його зверху паршиве, дістає від нього коротку відповідь: „Бери, бери, найдзе сен ґлупі, же і то купі".

Не завагалися навіть ті фабриканти, їдучи зі своїми виробами на відпусти й ярмарки, подавати себе за українців, німців, поляків, чехів, а тільки не жидів, вступати, де потреба вимагає, до християнських святинь, хреститися і цілувати хреста (як на відпусті в Уневі, повіт Перемишляни), аби тільки інтерес ішов.

Не дивуюся п. Йосифові Вільчинському і Володимирові Фельчинському, що зробили спростування в „Неділі" з дня 3. травня ц. р., як також не дивувався в 1935 р. п. Володимирові Магасові, який подібне спростування зробив у „Ділі" ч. 68 з дня 15. березня 1935 р., боронячи нібн „свою" фабрику, бо як п. Володимир Магас за концесію діставав від жидів свою річну нагороду, так і теперішні концесіонарі певно від них щось дістають. Але дивує мене, що ті жиди не дають за сиґрацу і вперто дальше, де тільки вдасться, хотять робити на українському патріотизмові свої брудні інтереси, даючи своїй фірмі шумну назву „Перша й Одинока Українська Фабрика Дзвонів Церковних", хоча не тільки я, але всі підміські села Станиславова, як також Всечесне Духовенство добре знає, хто є власником тої фабрики.

Панове фабриканти! Може би Ви на зміну покинули вже українське громадянство та вчепилися інших націй, котрим ви може ще не зовсім добре відомі, та котрі може ще не так добре розуміються на вашій тандиті, або врешті пробуйте продавати свої вироби до божниць, може саме будуть у вас купувати.

Який товар ви продаєте, та яких „штучок" при продажі вживаєте, досить сказали про те п. Федор Захарчук з Колодна в „Народній Справі" ч. 10 з дня 8. березня 1936 р., п. Ю. Соневицький у „Новому Селі" з дня 5. січня ц. р. і багато інших дописів у цілій українській пресі.

Не замилюйте очей українському громадянству, що буцімто в Вашій фабриці працює „ціла маса" християнських робітників, бож ми прекрасно знаємо, хто в ній знаходиться. Крім одного християнського робітника зі села Вовчинця, як чорноробочого й трьох жидів, нібн „фахівців", є там два добре випашені жиди, як шефи фабрики, а позатим нема там нікого.

Найкращий доказ, що в суботу фабрика нечинна, зате в українські свята, не виключаючи деколи й неділь, пускаєте її в рух. Не підшивайтеся під українське імення і в цей спосіб не видирайте нам зпід серця кроваво запрацьованого гроша.

Микола Гулага, господар в Угринові Долішньому, пов. Станиславів.

(977)

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Johan Bojer: NOWA ŚWIĄTYNIA. Powieść. Przełożył Leo Belmont. Bibljoteka Kurjera Porannego. Str. 339, 16°.

RUCH SŁOWIAŃSKI, miesięcznik poświęcony życiu i kulturze Słowian. S. II. R. I № 1. Lwów 1936. Str. 20. 8°.

Спорт.

ПРИПИНИЛИ ВСІ МЯЧЕВІ ЗМАГАННЯ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОКРУЗІ.

У четвер 29. ц. м. видїл Л.З.О.П.Н. на своому засіданні рішив припинити всі мячеві змагання у своїй окрузі з огляду на погані атмосферичні умовини, які шкідливо впливають на здоровля змагунів. Тому в неділю 1. листопада ц. р. не відбудуться вже ніодні змагання за виїмком змагань між Гасмонеєю та Р. К. С. Таким чином мячеві змагання за мистецтво Окружної Ліги перенесено до весни.

ЗМАГАННЯ ЧЕСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

В середу 28. жовтня, в державне свято Ч. С. Р., розіграли єдині змагання Спарта — Кладно з вислідом 8:0 (8:0). Усі вісім воріт стріляла Спарта за пів години.

РУСЬ — МОРАВСЬКА СЛАВІЯ.

Русь матиме нагоду збільшити цієї неділі свій більше як скромний пунктовий дорібок, бо грає з дуже слабою Мор. Славією, що стоїть на передостаннім місці. Ці змагання відбудуться у Брні, що очевидно погіршує справу.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Еспанія — Англія 3:0. В Парижі відбулись цікаві змагання комбінованої дружини Еспанії, що складалась у більшості з катальонців, із робітничою [illegible] цією Англії. Перемогла Еспанія. На змаганнях [illegible] 40.000 глядачів. Дохід зі змагань призначено на [illegible] тарну допомогу для червоних еспанських [illegible]. Після змагань катальонці відїхали негайно на [illegible] фронт літаком.

Конференція у справі чаші Середньої Европи. В Празі відбудеться 31. ц. м. і 1. XI. конференція у справі футболевих розгривок за чашу Середньої Европи. На цій конференції обговорять такі справи, чи турнір за чашу Серед. Европи збере 16 дружин, чи саме держави малиб брати участь у цім турнірі.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Молодий Театр „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького.

ДРОГОБИЧ: 31. X. „Рожевий шлях".
САМБІР: „Камо грядеши?" 1. XI. „Вініцій і Лігія"; 2. XI. „Смерть Нерона".
СТАРИЙ САМБІР: 3. XI. „Голгота"; 4. XI. Вініцій і Лігія. 5. X. „Смерть Нерона".

Зі Самбора Ст. по дорозі до Перемишля театр загостить тільки з одною виставою „Голгота" до Добромиля, Хирова і Ніжанкович.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

РОГАТИН:
30. X. Муж двох жінок.
31. X. Інваліди.
2. XI. Німа теща.
3. XI. Вій.

З Рогатина їде театр до Галича та Ходорова.

Великий Театр:

Пятниця 30. X. год. 7·30 веч. „Пігмаліон".
Субота 31. X. год. 7·30 веч. „Пігмаліон".
Неділя, 1. XI. год. 3·30 п о п. „Модні спазми" ціни найнижчі. — Год. 7·30 веч. „Пігмаліон".
Понеділок 2. XI. год 7·30 веч. „Пігмаліон".
Середа 3. XI. год. 20·15 Симфонічний концерт.

Кіна.

АПОЛЬО: „Герої Сибіру".
АТЛЯНТИК: „Тайна бригада".
ВАНДА: Його велике кохання", „Для тебе таццюю".
ҐРАЖИНА: „Болько та Льолько".
КАСІНО: „Король жінок".
КОПЕРНИК: „Пастер".
МАРУСЕНЬКА: „Юдель грає на скрипці".
МЕТРО: „Капітан Блад".
МІРАЖ: „Весела розведениця".
МУЗА: „Скандали мілонерів" і „Ванеса".
ПАКС: „Давид Коперфільд" із Фреді Бартольомю.
ПАЛЯС: „Прокажена".
ПАН: „Схопили жінку", і „Тайни воєнної маринарки".
РАЙ: „Ядзя".
СВІТ: „Княжна Чардаша" з Мартою Еґґерт.
СТИЛЕВИЙ: „Роберта", ревія „Як у раю".
ТОН: „Робін Гуд із Ельдорадо".
УТІХА: „Червоний султан" і ревія.
ХИМЕРА: „Малий бунтар" із Шерлі Темпль.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Цепелін у просторах".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 30. жовтня 1936.

Віден (506,8) 15.20 Арії та пісні, Ф. Мігарік сопр., 17.40 Сп. рецітал, Тагхе баритон, 19.25, 21.05 Концерт, **Кошиці** (259,1) 19.10 Інструм.-вок. концерт. **Прага** (470,2) 16.10 Сальон. квартет, 17.10 Смичк. квартет е-дур. **Париж** (1648) 18.30 Концерт, 1.00 Скрипк. рецітал, 21.45 „Рін" ком. оп. Плянкета, **Білгород** (437,3) 17.20 Скрипка, 18.00 Нар. пісні, 20.00 Сп. рецітал, **Берлін** (356,7) 14.15 Популярна музика, 18.00 Концерт, 19.20 Пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Сучасна віольонч., **Мінхен** (405,4) 16.50 Легка музика, 17.20 Нова форт. музика, **Будапешт** (549,5) 19.30 Опера, 22.30 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 11.30 Розр. концерт, 20.40 Камер. концерт, Аріго Серато скрипка, Сандро Фуга форт., **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 20.40 Муз. вечір, 22.00 Легка орг. музика.

Субота, 31. жовтня 1936.

Віден (506,8) 15.35 Концерт цитристів, 18.15 Співаємо нар. пісні, 19.15 „Цум Гольденен Кіпферль" оперетка Р. Штольца, 22.20 Форт. рецітал, **Прага** (470,2) 19.15 Концерт військ. орх., 20.05 Концерт клюбу композиторів легкої музики, **Париж** (1648) 12.00, 13.15, 14.00 Концерт, 17.00 Легка музика, 21.00 Спів, скрипка, 21.45 „Корнитійське весілля" на осн. Анат. Франсе, з музикою, **Білгород** (437,3) 17.20 Сп. рецітал, 18.15 Концерт, 19.50 Нар. вечір, 22.20 Танк. музика, **Берлін** (356,7) 18.15 „Схоплення Юлії" муз. ком., 19.00 „Лютермессе" на міш. хор, 19.25 Гарна музика на давніх інструментах, 20.10 У країні оперетки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 18.00 Нар. пісні, танки, 19.00 Весела авдиція, **Будапешт** (549,5) 12.05 Концерт симф. музики, 17.45 Циг. музика, 19.00 Форт. рецітал, 22.40 Концерт оп. орхестри, **Міляно** (368,6) 17.15 Танк. музика, 20.45 „Дафні" пасторальна оп. Муле, **Рим** (420,8) 13.15 Розр. концерт, 20.40 „Іль ностро Джяльо" оп. Вакарія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 30. жовтня 1936.

6.30 Ранішня авд., 6.33 Руханка, 6.50 Музика, 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для старших дітей: „На зеленім Шлеську", „На Шкубачках", 11.57 Сигнал часу, 12.03 Композиції Ф. Ліста з гр. пл., 12.40 Ощадна господиня, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Шкільні хлопці перед мікрофоном, 16.00 Легка музика на органах, гр. пл., 16.15 Гутірка з хорими, 16.30 Концерт солістів, форт. спів, 17.00 Від Ґвадарами до Мадриду, 17.15 Концерт орх., у прогр. Думка й Коломийка, 17.50 Актуальна гутірка, 18.00 Спортовий порадник, 18.10 Спортові вістки, 18.20 Гостина на фіорді дробенят, 18.30 Легка музика з гр. пл., 18.40 Прогр. скринька, 18.50 Як зужиткувати надмір цукр. буряків, 19.00 Велика присутність, 19.20 З піснею по краю, авд., 19.45 Оперовий фрагмент, 20.00 Симф. концерт, із участю Льомброза Деметрія Калімахоса флет; у перерві Веч. денник, Актуальна гутірка, 22.30 „С. О. С." скеч Ф. Порґеша, у вик. артистів льв. театру, 22.45 Танк. музика з гр. пл.

Субота, 31. жовтня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл: Вірлята, 11.30 Співаймо пісоньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 „На весело" гр. пл., 12.40 Хліборобська скринька, 12.50 Полудневий денник, 14.[illegible] Театр Уяви для дітей: „Про те, як Куба і Віктор урятували Льонґінуса від смерти", 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклям. концерт, 15.35 Пятнацять хвилин вальса, гр. пл., 15.50 Молоді пера, 16.00 Гр. пл., 16.05 День ощадности, 16.15 Фрагменти менше відомих опер. концерт орх. 17.00 Концерт солістів, скрипка, спів, форт., 17.50 Огляд видань, 18.00 Авд. з нагоди дня ощадности: промова, Гимн ощадности, Пісня про ощадність, 18.15, 18.17 Спорт. вістки, 18.20 Деліюс: Англійська рапсодія, гр. пл., 18.35 Львівський актуальний фейлетон, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 „Весілля" Ст. Виспянського (I. дія), 20.00 „Гей, гей у нетрі", 20.30 Літер. новини, 20.45 Веч. денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Розривковий концерт, 22.00 Серг. Рахманінов: Форт. варіяції на тему Кореля, 22.30 Концерт орх.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89.63—89.20, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50, Доляри кан. 5.30.50 — 5.27.50, Фльор. гол. 287·90 — 286.20, Франки фр. 24.78 — 24.64, Франки швайцарські 122.35—121.55, Фунти анґл. 26.05 — 25.89, Ґульд. данц. 100.20 — 99.80, Кор. ч. 17.50—17,00, Кор. дан. 116.24—115.40, Кор. норв. 130.88 — 129.90, Кор. шв. 134.33 — 133.35, Ліри італ. 25.40—24.80, Марки фінл. 11.49—11.30, Марки нім. 118 — 112, Шил. австр. 93—90. Марки нім срібні 127—120.

Акції.

Банк Польський 111·50, Цукор 31.50, Вугодь 16·50, Лільпоп 15.25, Моджеїв 6·50, Норблін 67·00, Островець 32·75, Стараховичі 37·00. Габербуш 41·50.

Тенденція неоднакова.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 68.50, 2 ем. 69·00, 5 конв. 53·50. 5 зал. 52·00, 6 дол. 76.88, 4 прем. дол. 47.50—47·00, стаб. 480, 483.

Тенденція для позичок сильніша.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 51—54, 4 прц. Л. З. Бк Г. 40—43. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 42—45, 4 прц. ТКЗ. 39—41, 4 і пів прц. ҐТКЗ. 41 — 44, 4 і пів прц. БҐК. 61—65, 4 прц. БҐК. 61—65.

Долярівка 47—49, 3 інвест. 1. ем. 66—69, 3. ем. 67—68.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 29. ц. м.

Ціни за 100 кг. люзом, льоко ваґон-стація заладовання:

	льоко ст. заладов.:
Пшен. збірна 750 гр/л 5%	21·50—22·00
Жито збір. 694 гр/л. 3%	15·50—15·75
Ячмінь пашн. 621 гр/л 4%	17·25—17·50
Овес легко задощ. 44	13·25—13·50
Овес не задощ. 45	13·75—14·00
Гречка 10%	18·00—19·00
Кукурудза жовта	15·00—15·25
Кукурудза червона	17.00—17·25
Коноп. сімя	31·00—31·25
Соняшникове сімя	31·50—32·00
Насіння льну 95%	41·00—42·00
Фасоля корона руч. в. з м. 42	54·00—55·00
Фасоля „Різен" руч. виб. з м.	42·50—43·00
Фасоля шмальц. руч. виб. з м.	40·00—41·00
Фасоля шмальц. спец. ручно вибир. з мішк	43·00—44·00
фасоля краса рафована	25·00—28·00
Фасоля цукр. ручно виб.	30·00—31·00
Конюшина червона	100—105
Конюшина вільна від каняки	115 — 120
Конюшина вільна від каняки 96 проц. чистоти	120—125

Ціни на загал не змінені. Тенденція вдержана. Помітне зацікавлення пшеницею і житом.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 29 жовтня ц. р. кооперативам платив за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	2.35 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.40 „
1 кг. масла експорт. включно в експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока	0.16 „
1 к. яєць	4.40 „

Тенденція на масло та яйця сильна на молоко знижкова.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 29. X. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курки I. кл., товсті, без остріг, щойно від 1.80 кг. вгору	1.00 зол.
Курята I. кл. біло й жовтоніжки щойно від 0.80 кг. вгору	0.85 „
Качки товщеві I. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	0.95 „

Слабших сортів від вище поданих, не приймається.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Кружка Рідної Школи в Тернополі відбудуться 8. листопада 1936. в год. 17-ій, а в разі браку комплету годину пізніше в салі Т-ва „Українська Бесіда" в Тернополі зі звичайним порядком нарад. 2975

Д-ра Івана і Марію Ремешило в Долині

взиваємо останній раз заплатити довг у висоті 34 зол. до 7 днів під загрозою дальших екзекуційних кроків

„Народний Дім"
2974 споживча кооператива в Сколім.

ПЕЧЕННІ

Заступники Вольфрам і Розенберґ Львів, Пілсудського 11. — Непрошено книжку з приписами Д-ра А. Еткера п. н. „Добра господиня пече сама" можна дістати у всіх кольоніяльних крамницях, книгарнях та в нашого заступника. Ціна знижена 30 сотиків.

КУПНО - ПРОДАЖА

ЧОТИРНАЦЯТЬДНЕВНА велика знижкова продажа ФІРАНОК, хал. бровате, тійок crochet на вагу. Фрайда, Сиктуська 21. 2579 [illegible]

ХРИСТІЯНСЬКА КОНФЕКЦІЯ для Пань поручає костюми і плащі вже від 36 зол. Львів, Ринок 26 у крамниці Енґерова. 2596 [illegible]

МЕШКАННЯ

ПОТОЦЬКОГО 49. Чотири комфортові кімнати, центральне огрівання, [illegible] вані, дозорець покаже. 2973 [illegible]

ОГОЛОШЕННЯ.

ФУТРА дешево і солідно [illegible] Е. Гольвінд — Львів, Домініканська 4.